

værende Forhold at give en saadan anbefaling, fordi det hele bliver saa langt, langt dyrere, end det nogen Sinde før har været, og det vil blive meget tvivlsomt, om almindelige Mennesker, Smaafolk, som der her er Tale om, igennem Tiderne vil kunne udrede den Leje, og om Husene kan holde den Værdi tilnærmelsesvis, de nu kommer op paa, hvis private giver sig i Lag med at bygge. Som sagt, om Loven vil faa Betydning i Praksis indenfor dette Aaremaal, er med de gældende Priser paa Byggematerialier meget tvivlsomt; men der er jo i ethvert Samfund nogle modige Mennesker, og det kan jo ogsaa være, at der vil findes saadanne, naar denne Lov kommer til at virke.

Vedrørende den anden Loy, om Laan til Kommuner, har der været gjort nogle Bemærkninger fra forskellige Sider. Jeg ønsker her at erindre om, at i det Kommissorium, som blev udstedt for Boligkommissionen, blev det bl. a. fastsat, at Kommissionen skulde overveje, paa hvilken Maade man ved Hjælp fra det offentlige, fra Stat og Kommune, kunde fremme Opførelsen af Beboelseslejligheder, og det er i Henhold til denne Bestemmelse i Kommissoriet, at dette Lovforslag er kommet frem. Det er bygget nøjagtigt over det samme Grundlag som det i Forvejen kendte om Laan til Byggeforeninger, som jo Rigsdagen, som den ærede sidste Taler (Trier) sagde, har beskæftiget sig med adskillige Gange. Hvis jeg ikke husker fejl, var i sin Tid Renten for disse Byggeforeningslaan, som ganske vist var Iste Prioritetslaan, fastsat til 3 pCt., og da gav Staten omkring 4; nu er Renten forhøjet til 4 pCt., og Staten giver 5, saa Ydelsen fra Statens Side er altsaa forholdsvis den samme. Men de, som har haft den Ære i Kommissionen at beskæftige sig med denne Sag, har jo ment, at naar Rigsdagen var indforstaaet med at yde Laan under saadanne Forhold til Byggeforeninger, saa vilde dog Risikoen være mindre ved under de samme Former at yde Laan til Kommuner. Jeg kan ikke nægte, at hvis jeg havde den Ære at være Finansminister, vilde jeg føle mig sikrere med Hensyn til Renter og Afdrag for de Laan, der ydes Kommuner, end for dem, der i dette Tilfælde ydes private. Her mener jeg ikke, at Staten løber nogen Risiko. Staten tager Del i Byrden, dækker, om jeg saa maa sige, en Del af det Beløb af Opførelsessummen, som det vil blive nødvendigt at afskrive, naar vi kommer ind i normale Tider igen. Det ærede Medlem for 2den Kreds (Piper) kom med en Ud-

talelse om, at naar han ønskede dette Forslag i Udvalg, var det blandt andet for om muligt at faa indført en Bestemmelse, der i endnu højere Grad pointerede Lovens og de ekstraordinære Forholds midlertidige Karakter, og det ærede Medlem fremsatte en Ytring om — saadan forstod jeg det i alt Fald —, at det herigennem skulde paalægges Kommunerne at skille sig af med disse Huse, naar man naaede normale Forhold, sælge dem og lade dem gaa over i privat Besiddelse. Jeg tror ikke, at Befolkningen i Almindelighed vilde være glad ved noget saadant. Københavns Kommune ejer jo ikke saa faa Beboelseshuse, som den har maattet overtage som ufyldstgjort Panthaver, netop fordi Kommunen er saa stor en Grundejer. Det er ikke saa længe siden, at den fik Bud paa en af disse Ejendomme, som ikke er beboet af Smaafolk; men straks kom der fra Beboernes Side en indtrængende Anmodning til Kommunen om ikke at sælge, da Beboerne meget nødtigt vilde være Genstand for en Lejeforhøjelse, som største Delen af Beboerne af Huse, der ejes af private, har maattet gaa ind paa. Jeg tror derfor, at de Betænkeligheder, som det ærede Medlem har med Hensyn til disse Ejendommers Administration, skal det nok lykkes at overvinde, og det forekommer mig, at under de foreliggende Forhold, hvor der i mange Byer maa disponeres og træffes Foranstaltninger for at faa opført Boliger, vilde det være rart, om man saa hurtigt som muligt kunde faa Klarhed over, hvorvidt man kan disponere over dette Beløb saa langt, som 2den Prioritetslaan rækker; det vilde da være noget, saaledes at der kunde være Tale om at opføre Bygninger i de Byer, hvor der er særlig Trang til, at der bygges for adskillige Millioner.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale begge Forslag til hurtigt og velvillig Fremme.

Jørgen Berthelsen: Lovforslaget om Laan til Kommuner til Byggeforetagender indeholder i § 3 en Bestemmelse, der lyder saaledes: „Hvis en af de i § 1 nævnte Kommuner i Tidsrummet fra 1. Oktober 1916 til 30. September 1918 har ydet Laan til private Bygherrer, derunder Byggeforeninger, til Opførelse af Ejendomme af den her omhandlede Art, kan der af Statskassen ydes Kommunen Laan til Dækning af indtil $\frac{3}{4}$ af Beløbet efter Reglerne i § 2“. Denne Paragraf danner jo egentlig noget for sig selv i dette Lovforslag, idet der i Grunden er to forskellige Principper i Lovforslaget og man paa en vis Maade kunde